

ADEVĚRUL

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 12.— cor. Abonamentul la mai multe
Pe 1/2 de an . . . 6.— " exemplare pe un an 8.— cor.
Pe trei luni . . . 3.— " Pentru străinătate:
Un număr 30 ileri. Pe un an . . . 20.— cor.

ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Apare în fiecare Duminecă.

Ori-ce scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVĚRUL“
SIBIU, STRADA OREZULUI NR. 10.
Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri ieftine.

Pentru învățători.

Iată-vă și pe voi, luminători ai poporului, întruniți în congres. Eră și timpul. Ba cu mult mai înainte trebuia făcut acest pas decisiv. Voi aveți cele mai serioase motive de a vă întruni și organiza înainte de asta cu zeci de ani. Dovada cea mai bună este că colegii voștri din străinătate mai demult și au cunoscut rolul lor în societate și s'au organizat pe bază socialistă. Și din cauza asta situația lor morală și materială diferă mult de a voastră, dar totodată e o mare deosebire și între educația ce o primește poporul lor și al nostru. Cunoaștem enormele greutăți cu cari ați avut de luptat sub stăpânirea oligarhiei ungare, știm cât ați fost de prizoniți și apăsați chiar mai mult ca noi proletarii dela orașe. Voi ați fost apăsați ca castă proletară intelectuală, ați fost prizoniți ca națiune subjugată și ați fost și servii direcți ai clerului sub ale cărui aripi vă refugiarăți pentru a vă scuti de prigonirea și apăsarea mai sus amintită. Situația a fost imposibilă, dar tocmai acest fapt trebuia să vă determine să căutați refugiu la socialism. Acolo unde și caută scăparea toți prigoniiți, toți apăsații și toți cei ce sufăr din cauza sistemului nedrept. Acolo unde întreaga omenire bântuită de sărăcie, de prostie, de războaie și de boale își caută și își va găsi scăparea. Dar ceace a întârziat n'a trecut, sau mai bine mai târziu ca niciodată, trebuie să pășiți și voi pe calea adevărată.

Știm că în mare parte nu sunteți pătrunși de ideile socialiste, pentru că împrejurările vitrege v'au împedat a le cunoaște. Știm și aceea că nu v'ați adunat în congres pentru a pune bazele unui sindicat învățătoresc care să fie afiliat la partidul socialdemocrat, pentru că cu toate că aveți cele mai serioase motive de a o face vă temeți de socialism. Pentru că voi cari sunteți învățători români auzind că socialismul are principii internaționale, credeți că acestea vin în contradicție cu naționalismul. Aceasta este o idee greșită. Socialismul nu se contrazice cu naționalismul numai cu imperialismul capitalist. Tot internaționalismul nostru constă în aceea, că noi trăim în condițiuni frățești cu clasa muncitoare din alte țeri, care ca și noi nu este dușmana națiunii noastre. Dacă învățământul primar va fi statificat în Ardealul românesc, atunci învățătorii de limba maghiară și germană dela noi, vor avea aceleași interese ca și învățătorii români, prin urmare nu s'a comis trădare de neam dacă sindicatele învățătorilor români vor avea un centru comun cu ale învățătorilor de altă limbă. Iar dacă centrala învățătorilor din Ardeal,

sau eventual din România mare, se va afilia la Paris unde vor fiiliate toate centralele învățătorilor din lumea întreagă, nu se comite trădare de patrie, ba dimpotrivă, se pot aduce mari servicii patriei pe cale culturală. Iată în ce constă internaționalismul. Se contrazice el cu naționalismul?

Apoi unii din voi fiind religioși cred că religia va fi periclitată de socialism. Nici asta nu e așa. Socialismul este o doctrină ca și creștinismul, dar fiind mai nou, mai tânăr ca acesta, socialismul a împrumutat toate părțile bune din doctrina creștină, deci în mare parte este bazat pe principii creștinești. Deosebirea este numai că socialismul este științific, iar creștinismul dogmatic. Iar dacă știința nouă contrazice biblia veche asta nu e vina socialismului ci a progresului omenirii. Căci voi înșivă fără a fi socialiști dați educație științifică elevilor, care nu se prea împacă cu istoria biblică. Iar dacă voi ați abandonat știința din școlile primare prin aceasta nu ați servit neamul ci l-ați păgubit colosal de mult. Căci nu e un popor mai bătut de Dumnezeu ca poporul prost: toți îl înșală, toți îl calcă în picioare, toți îl despoaie de munca și de bunurile sale. Mulțumită împrejurărilor triste poporul român așa a fost. Deci voi adoptând ideile socialiste nu vă veți salva numai pe voi înșivă din trista stare morală și materială, ci veți salva întregul popor din întunecul neștiinței, din robie, din sărăcie și din alte rele provenite din lipsa de educație sănătoasă.

Voi luminătorii poporului sunteți chemați să-l scoateți din marele noian de superstiții care ruinează sănătatea și morala poporului. Voi trebuie să-i dați îndrumări în alegerea carierei, în cunoașterea și respectarea legilor, în căutarea drepturilor sale, ba chiar și în cultivarea pământului, a grădinilor și în special în ținuta sa politică. Toate acestea le poate face numai învățătorul organizat, care nu mai are grija zilei de mâine, care nu e zdreanța pe care popa și notarul își șterg picioarele, ci numai învățătorul cult, liber, fără griji și fără frica de oameni, cari n'au nimic comun cu școala.

Congresul de azi al învățătorilor ar fi bine să discute și reorganizarea învățământului primar, căci nimenea altul nu s'ar pricepe mai bine la aceasta ca învățătorii. Aceasta este o chestie tot atât de importantă ca și salarizarea și libertatea de educație a învățătorului.

Noi socialiștii prevestim pe învățătorii că viitorul este al socialismului, iar învățătorii sunt ai viitorului, deci locul lor este numai în partidul socialdemocrat. Acei ce nu înțeleg glasul vremii comit greșeli neiertate în contra lor înșăși.

Vremuri ce trebuie să treacă.

Acest fapt nu-l spunem numai noi socialiștii, ci îl spun scriitorii mari ca Vlahuță — Brătescu-Voinești, bineînțeles că noi mergem și mai departe. Nunumai în România veche trebuie combătut politicianismul și pornirile rele, ci ori și unde s'ar manifesta, chiar și la noi, căci nicăierea nu-s stările limpezi, nicăiri nu se face o politică cinstită.

Ziarele, cari influențează atât de mult toate manifestările vieții nu sunt la înălțime, le lipsește curățenia sufletească, curățenie ce ar trebui să caracterizeze pe orice gazetar.

Cele mai multe din ziare înoată în șovinism și porniri dușmănoase în contra tuturor ce n'ar fi de-o părere cu ei, și din astea numai bine nu poate să iasă, căci se știe că cine seamănă vânt culege furtună.

Ziarele sunt foarte numeroase, iar scriitorii buni foarte rari, mai multe ziare îmbrățișează una și aceeași direcțiune politică, și cu toate acestea lucrează divizați, o cheltuie nejustificată de energie și confuzie aruncată în spiritul public și așa destul de tulbur.

Unde-i critica competentă și imparțială ca să limpezească atmosfera asta atât de înărcată și otrăvitoare? Înainte de războiu nu putea apare o gazetă pân' ce critica nu și spunea cuvântul, o carte era privită cu nemăcredere de public atâta vreme cât nu se ocupă cu ea „critica competentă“, deschizându-i calea în lume.

Critica a fost și este o mare binefacere pe terenul publicității, este după cum zice marele scriitor francez Anatole France, „o formă aleasă a istoriei, este adevărata istorie, cea a spiritului omenesc“, este trierul ce alege grăul din neghină. Azi însă în lipsa criticii competente, fiecare se declară de bun spre a determina curente și partide politice, cari în urmă se ciocnesc provocând dureri, dureri cari se resfrâng asupra poporului, care apoi suferă pe nedrept greșelile făcute de alții. Iată de ce trebuie să luptăm pentru ca vremurile de azi să treacă.

T. Botirlă.

Pentru libertatea presei.

Censura a îngăduit publicarea memoriului pe care confratele nostru, d-l Costa-Foru, l-a adresat Regelui, în numele „Asociației Presei Române“.

În acest memoriu se cere respectarea libertății presei și ca atare desființarea imediată a cenzurii.

Prin curajul și demnitatea cu care e conceput prin adevărul pur care-l reprezintă, memoriul d-lui Costa-Foru va rămânea o pagină nestearsă în istoria presei române.

Ceace este busola în conducerea unui vapor tot astfel e presa pentru orientarea oamenilor politici — spune în memoriul d sale confratele nostru. Și ca o tristă constatare adaogă că de trei ani nimeni nu respectă în țara aceasta libertatea presei.

Libertatea tiparului este garantată prin aceeași constituție în care sunt înscrise prerogativele regale.

Pasul făcut de „Asociația Presei Române“ este de o mare importanță și fiecare aderent al libertății și culturii se bucură că s'a făcut un gest pentru înfrânarea cenzurii. Și la noi ar fi de dorit un asemenea pas decisiv cel puțin pentru ameliorarea, dacă nu pentru desființarea cenzurii. Consiliul Dirigent a declarat că va face demersuri

Așteptăm rezultatul.

Focul.

S'au potolit flacărele — dar focul nu s'a stins. Nu se mai văi, sub cerul dogorit, acele uriașe vâlvătăi ce păreau menite să mistue pământul — dar, sub mormanele de cenușă ce acopăr hotarele țărilor bântuite, mocnește încă jarul. Din când în când o suflare de vânt, dând spuza la o parte, mai atâță câte-o limbă de pară ce se înalță în repezi pâlpii — sinistră amintire și înfricoșată amenințare. S'aprinde și se stinge, ca și cum însăși țaria focului ar fi ostenit de-atâta prăpăd.

Caveant consules!... Pot da lumii încă de lucru aceste rămășițe împrăștiate, ale marelui incendiu care a trecut și peste noi. Pot aduce încă multe nenorociri bietelor neamuri sângerate. Și mai ales nouă.

Cea dintâi grijă a noastră, a tuturor ar trebui să fie îndepărtarea oricărei materii inflamabile de pe lângă numeroasele cuiburi de primejdie ce ne împresoară. Să luăm aminte. Vântul poartă scântei mari prin văzduh, — așchii aprinse zboară de colo colo. Iar noi avem din păcate, mai pe la toate colțurile, enorme depozite de hârtie poleită, de șindrilarie veche și de felurite putregaiuri... O mulțime de magherniți urâte, o mulțime de sandramale și hardughii uitate cari, sub neagra lor strășină zdrențuită, adăpostesc liliecii și bufnițele nopții stau, încă în picioare, în gospodăria noastră care s'a lărgit acum și cată să-și dureze de iznoavă clădirile cerute de vreme — clădiri solide, curate, încăpătoare, cu ferestre mari și cu fața la soare — clădiri sănătoase, de muncitori așezați și de buni gospodari, cari se gândesc la binele urmașilor, mai mult decât la al lor.

Să desființăm tot ce e anacronic și numai încurcă locul. Să curățim terenul, ca să putem începe lucrul nostru. Să dăm la o parte toate aceste dărăpănături, nu numai pentru siguranța noastră, dar și dintr'un sentiment de estetică.

Să lăsăm să străbată, în casa noastră nouă, aerul proaspăt de afară în locul acestui rău bușitor miros de mucigaiu și de trândăvie îmbăcșită.

Suntem înconjurați de vecini cari nu ne iubesc. S'ar putea ca lucrul acesta să fie și spre binele nostru, — dar să nu-l uităm o singură clipă. Avem vecini răi, cari, din invidie, din instincte de rasă și mai ales din interese pe cari nu și-le pot susține cu alte

mijloace, caută morțiș să vâre sub acoperișul nostru șumuiogul de paie muiate 'n gaz și să le dea foc. Să întărim străjile; dar mai vărtos să ne întărim pe noi, în dragostea de adevăr, în munca noastră de îndreptare, în cuprinsul și 'n rosturile noastre. Numai atunci vrăjmașii cari ne pasc zilele, vor încetă a mai urzi planuri de mărire pe ruinele gospodăriei noastre.

Să luăm aminte Soarta s'a oprit în loc, și și ține privirea atintită asupra noastră.

»Dacia.

A. Vlabușă.

Congresul socialist internațional.

Telegrama noastră către congres.

Comitetul executiv român al partidului socialdemocrat din Ardeal, Banat și țara ungurească, ca singurul interpret al poporului muncitor român de pe aceste teritorii și ca cea mai tânără ramură a internaționalei socialiste, salută călduros congresul internațional al proletariatului socialist. Cere ca congresul internațional să ia la cunoștință hotărârea adusă de congresul nostru ținut la 19—20 Ianuarie în Sibiu, prin care se aprobă unirea tuturor românilor. Numai astfel poporul român din Ardeal, Banat și țara ungurească va putea să-și câștige cele mai elementare baze ale dezvoltării sale culturale și economice, devenind prin aceasta un factor egal în rândul tuturor națiunilor civilizate din lume. Această bază a dezvoltării e prima treaptă a luptei de clasă, și fără aceasta poporul român de pe teritoriile susindicat ar fi rămas și pe mai departe un popor înapoiat, fiind astfel rușinea Europei întregi. Aceste principii ne-au determinat pe noi, socialistii români, ca să conlucram pentru un scurt timp cu partidele burgheze române, silindu-ne a pune bazele dezvoltării poporului român.

Când anunțăm aceasta, amintim congresului internațional și faptul că s'a asigurat pe seama teritoriilor susamintite autonomie desăvârșită, până ce o constituție aleasă pe baza votului universal, egal, secret și proporțional va decide definitiv asupra modalităților de alipire.

Dealtfel noi, socialistii români fiind absolut convinși că hotărârea noastră este reînvieirea adevărată a dorinței poporului român, nu avem nimic de obiectat nici împotriva faptului ca poporul acestor teritorii prin plebiscit să hotărască singur asupra sorții sale.

Suntem convinși că internaționala socialistă, ca instituțiune mondială a libertăților omenești, va lua la cunoștință și va admite această ținută a noastră, ca unica pe care am putut-o ocupa între împrejurările de față.

Comitetul executiv român al partidului socialdemocrat din Ardeal, Banat și țara ungurească.

După dezbaterile importante a luat cuvânt ca ultim vorbitor tovarășul Mistral din care extragem următoarele:

Subjugarea națiunilor poate fi apărută numai prin stărpirea clasei dominante. Cel mai bun mijloc pentru împăciuirea tuturor națiunilor și pentru dobândirea unei păci durabile este, hotărârea acestei chestiuni după cele mai democratice sentimente. Acestei chestiuni le poate desăvârși mai bine Liga popoarelor. Conferința internațională socialistă cere: 1. Toate națiunile să aibă dreptul de a dispune liber de sine, înăuntrul Ligei națiunilor. 2. Votarea populară să fie făcută sub controlul Ligei națiunilor. 3. Liga națiunilor să se intereseze și de cele mai mici dorințe ale națiunilor. 4. Liga națiunilor va fi obligată, la înființarea nouilor state, să asigure prin tratat interesele agrare ale națiunilor. 5. Și în viitor schimbarea hotarelor să se poată face numai prin adunare populară și să aibă hotărârea definitivă a Ligei națiunilor. Liga națiunilor să aibă îndatorirea să apere interesele poporului și coloniilor aflătoare sub ocrotirea străină și prin astfel de mijloace, pe cari poporul indigen să aibă posibilitatea să le aleagă liber, la fondarea noilor școli pe baze autonome.

După aceasta Congresul socialist internațional a fost amânat până în luna Mai. Din cauza relei circulații telegrafice nu ne sunt cunoscute cauzele, cari au determinat această amânare.

Reprezentanți socialiști în Rusia.

Comitetul internaționalei socialiste a delegat o comisie care să plece în Rusia spre a studia problema bolșevistă. Au rugat pe tovarășii Fritz Adler, Karl Kautzky, Mac Donald, Longuet și Buchinger să compue această comisie și să o conducă pentru a-și îndeplini misiunea cât mai bine.

Dr. Adler în Rusia.

Tov. Friedrich Adler din Austria nu s'a dus la Weimar, cum anunțase, ci în numele conferinței internaționale socialiste a plecat în Rusia, pentru a studia situația bolșevismului de acolo.

ALEXANDRU PETŐFI

APOSTOLUL.

TRADUCERE DIN ORIGINAL DE ȘT. O. IOSIF.

Tot alintându-l, îl culcă frumos
Și ațipi alături, lângă el.
Pe când dormea, bărbatul se trudea cu gândul;
De unde ia sicriul?
Cine să i sape groapa?
Că nu era un ban în toată casa.
Privi odată prin odaie,
Doar' o găsi ceva de preț,
Să poată vinde...
Nimic, nimic nu mai era!

Ce i-a venit în minte, că la gândul ăsta
Odată s'a îngălbenit
Și s'a cutremurat?
Era inelul de logodnă,
Comoara s'fletului său...
Să-l vândă, trebuia să-l vândă,
Ca să nu-i meargă mititelul
Desculț în groapă?
Să se despartă pe vecie
D'acest odor ce îi era mai scump
Decât lumina ochilor?
Pe care nu l'a putut smulge
Mizeriile atâtor ani?
Să se despartă pe vecie?

'Ialbise părul, grija asta... totuși
Nu era altă mântuire!

Dar când și a tras inelul de pe deget
I-se părea așa, că cineva
Îi rupe inima din piept...

Trecutul, viitorul lui
Se sfășie în două,
Se frânge 'n două puntea,
Ce 'mpreunase vara
Cu iarna vietei lui,
Se prăbușeste pragul,
Pe care el trecea
De pe pământ în raiul
Dar trebuia să se întâmple astfel,
Ca să nu meargă în pământ
Băietul lor desculț.

Frumos îl îngropară.
Din lemn de brad era sicriul
Și giulgiul de mătase,
Și pe mormânt i-a pus o piatră mare,
Că pretuise mult inelul.
Și l' cheltuiră tot la 'ngropăciune.

Nu se'ndură să ia măcar o pâine
Din banii pe inel,
Deși aveau mare nevoie
Dar pâinea asta ar fi fost
Otravă pentru el, ce l'ar fi omorât.
Și încă mult mai are să trăiască!

XVI.

A spus-o el, că gândurile sale
Nu i pot muri în creier,
Că va veni odată ziua, când
Vor năvăli din închisoarea lor
Și vor cutreeră pământul.

Așa a fost. Ce n'a adus
Mulți ani de zbcium,
Z'darnica strădanie, —
O clipă a putut aduce.

Descoperise o tipografie
Secretă, jos, ascunsă în pământ,
Și acolo își tipări el cărțile.
Și ce era în aste cărți? Era,
Că popii nu sunt oameni,
Ci diavoli,
Și regii nu sunt Dumnezei,
Ci oameni,
Că, omul n'are numai dreptul
Dar și o datorie naturală
Să fie liber,
Că, cel ce nu cinstește
Cel mai frumos dar a lui Dumnezeu,
Il necinstește chiar pe Dumnezeu!

Cartea eși; în lumea toată
Se răspândi cu miile,
Așa de iute, par'că
Ar fi purtat o fulgere
În toate părțile
Și lăcomă sorbi lumea 'nsetată
Această hăutură limpede, răcoritoare,
Și par'că 'ntinerise, — dar
Îngălbeni Puterea, fruntea ei
Se încreți de furie
Și detună cu voce mâniașă:
'E sacrilej această carte.
Că vatămă religia și drepturile sacre,
Și după lege trebuie
S'o ispășească autorul ei!
Iar îngrozit, poporul repetă:
'Intr'adevăr e sacrilej,
Că vatămă religia și drepturile sacre,
Și după lege trebuie
Să ispășească autorul ei!
E sfântă legea!

(Va urma).

Conferința de pace.

Legislația muncii.

Comisiunea de legislație internațională a muncii s'a întrunit Miercuri sub prezidența tov. Gompers. S'a adoptat proiectul englez, care dă dreptul fiecărui delegat să vorbească și să voteze după ideile sale, independent de opinia celorlalți delegați ai țării. Această dispoziție introduce un principiu nou în constituirea conferințelor internaționale, însărcinate să stabilească convenții, care să lege statele.

Până acum, votul se făcea totdeauna pe națiuni. Comisia a voit ca pentru chestiunile de legislație a muncii, patronii și lucrătorii să se exprime liber. Comisia a adoptat și art. 5 care cere ca conferința internațională a muncii să se întrunească la sediul Ligei Națiunilor, dacă două treimi de voturi n'ar hotărî altfel.

Chestia Macedoniei.

D-l I. C. Brătianu, d-nii M. Șu și Dr. Diamandi, au avut la Paris convorbiri, la ministerul de externe francez cu Clemenceau, Sonino și Balfour, relativ la situația română din Macedonia, Epir și Pind. Clemenceau a promis că la reluarea tratatelor relativ la Grecia, va avea în vedere chestiunea aceasta.

Chestiunea suedo-finlandeză.

La conferința de pace din Paris insula Aland a fost admisă Suediei și chestiunea suedo-finlandeză, pusă la ordinea zilei. Reprezentanții marilor puteri au hotărît a cerceta minuțios chestiunea finlandeză. Tratatul de pace iscălit cu Germania va fi declarat nul.

Condițiile noului armistițiu.

În condițiile pentru reînnoirea armistițiului figurează: Suspendarea ostilităților și concentrării împotriva Poloniei. Se va trasa o linie îndărătul căreia se vor retrage trupele germane. Armistițiul se va reînnoi pentru o perioadă foarte scurtă, aliații rezervându-și dreptul de a-l denunța prin preaviz, ceea ce le-ar permite să asigure execuțiunea integrală și grabnică a hotărârilor lor. Guvernele asociate vor stipula condițiile noi, pe cari Germania va trebui să le accepte pentru o durată prelungită, poate până la desemnarea preliminarilor de pace.

Până unde va fi România?

Ziarul „Excelsior” publică o hartă a teritoriilor române unde desemnează hotarele României nouă arătând Ardealul, Zalăul și o parte din Maramureș vor aparține României, iar Crișana împreună cu orașele Arad și Oradea mare vor rămâne Ungariei, iar Banatul e teritoriu problematic. E curios că un ziar francez pregătește opinia publică în felul acesta ca și cum ar ști sigur că Crișana va rămâne Ungariei.

Estonia, Litvania și Ucraina cer să participe la conferință.

Delegații Estoniei, Litvaniei și Ucrainei s'au prezentat d-lui Pichon, membru al conferinței de pace și au cerut recunoașterea independenței statelor lor și participarea la conferința păcii.

Insemnări.

Zâmbetul copilului.

L-au întrebat pe cămătar: Ce să-ți dau?
Și a răspuns: Dați-mi comorile altuia.
L-au întrebat pe savant: Ce dorești?
Și răspuns sfios: Dați-mi gândirea vremii.
Întrebatu-l-au pe ucigaș: Care este dorul tău din urmă?
Și spuse tremurând ucigașul: Dați-mi vicața ce i-am răpit altuia.
Și întrebat a fost poetul: Ce vrei să fie al tău?
Și lacrimând zise poetul: Dați-mi pe buze zâmbetul copilului, care a găsit o floare roșie.

Porumbeli iarna.

Afară ninge și e trist și întunec.
Și stau închis în casă și stau visând la geam.
Afară-i viscol și e mare părăsirea, ca într'un cimitir în care nu se plimbă decât moartea.
Și privesc afară.
Subt streșină e căsuța porumbeilor.

Și găngurește feri-țit de dragoste porumbelul și tremură de bucurie porumbița.

Și se sărută... se tot sărută... se tot sărută. Porumbelii se sărută.

Afară ninge și e trist și întunec.

Și las să cadă perdelele pe fereastră...

Emil Isac.

Adunarea națională germană.

Vinerea trecută s'a întrunit la Weimar adunarea națională a Germaniei. Ținerea adunării a întâmpinat mari greutăți din cauza comuniștilor cari aveau de gând să risipească adunarea. Ședințele au fost foarte neliniștite cu toate că trupele guvernamentale au înconjurat orașul pentru a-l apăra de atacurile trupelor lui Spartac. Nimeni nu poate călători la Weimar fără pașaport din partea guvernului central și contrasemnat de autorități.

Prima ședință a întrunirii naționale germane a fost deschisă de mandatarul Ebert, care a rostit următoarea cuvântare: „Guvernul provizor dărește mandatul său revoluției. El va remite Adunării naționale. Prin revoluție poporul german s'a ridicat împotriva despotismului în decadere. Când dreptul de a decide, va fi asigurat, vom pași înainte pe calea legalității. Numai pe drumul deliberărilor parlamentare și a deciziunilor luate, pot înainta modificările pe tărâmul economic și social fără care situația imperiului s'ar nimici.

Nu numai noi, dar și adversarii noștri au fost epuizați prin războiu. Din sentimentul epuizării dușmanilor noștri, reese străduința lor de a se despăgubi dela popor l german, iar gândul exploatării pătrunde până în opera păcii. Poporul german nu poate deveni pentru ani întregi sclavul altor țări. Groaznica nenorocire a războiului nu poate fi reparată decât numai prin conlucrarea noastră a tuturor.

Cu vechii regi și prinți s'a isprăvit pentru totdeauna. Nu oprim pe nimeni de a avea amintiri sentimentale, dar este sigur — cum e sigură majoritatea republicană a Adunării — că vechea dependență este înlăturată pentru totdeauna. Poporul german este liber, va rămâne liber, guvernându-se singur în toate vremurile. Această libertate este singura conșoare care a rămas poporului german, singura cale pe unde poate să iasă din mlaștina de sânge și înfrângerea războiului. Guvernul imperial al prințului Max de Baden a pus la cale armistițiul care ne-a lăsat fără apărare. Față de prăbușirea aliaților noștri și a situației militare și economice nu puteam face altceva.

Adversarii noștri au luptat pentru a distruge Kaiserismul. Acesta nu mai există. A fost înlăturat pentru totdeauna. Adunarea națională o probează îndeajur s. Militarismul a fost prăbușit și nu va mai învia. Adversarii noștri au voit să lupte pentru dreptate, libertate și o pace durabilă.

Alegerile pentru Adunarea națională au fost împiedecate pe nedrept. Germanii sunt goșiți din țară și averile lor se sechestrează. Țărâmul stâng al Rinului ocupat, e izolat de restul Germaniei. Aceste acte nu vădesc o politică împăciuitoare. Condițiunile de armistițiu se motivează prin aceea că au fost impuse Hohenzolernilor. Dar ele se înăspresc pentru tânără republică socialistă deși ne silim să îndeplinim condițiunile impuse.

De alt el ședințele sunt numai de caracter formal. Constituția temporală a fost votată de toate partidele fără dezbateri. Scheidemann a referat asupra activității guvernului de până acum. Unele știri spun că Ebert va fi ales de președinte al republicii germane iar Scheidemann de prim-ministru.

Lucrul regretabil este că politica ce se face e departe de a fi socialistă și foștii tovarăși Ebert Scheidemann n'au renunțat a se numi socialiști. Se face politica dintre culise caracteristică partidelor burgheze. Tratatulele cu burghezi n'au avut rezultat. „Centraliștii” cer cancelariatul pentru ei. Dacă Scheidemann ar fi rămas socialist ar lupta pentru desființarea cancelariatului.

Bavaria nu este mulțumită cu constituția temporală în care se zăresc tendințe „centraliste.” Adunarea a găsit prea aspre noile condiții de armistițiu și au mers până la amenințări.

Scumpitorii din Cluj în capcană.

Au înhățat hienele cafelei „Bristol”.

În timpul războiului comerțul a ajuns la apogeul său. Acum mai mult ca oricând s'au dovedit învățăturile teoreticianilor socialiști, că oferta și cererea stabilește prețul mărfurilor, iar nicidecum cantitatea de energie cheltuită cu producerea mărfurilor. În războiu oamenii comerțului au cumpărat cât s'a putut de ieftin și au vândut cât s'a putut de scump strângându-și averi enorme. Dacă prețul unei mărfi a fost maximat de lege comercianții recunosc și nerecunoscuți au ascuns acea marfă și neaflându-se pe piață o vindeau pe sub ascuns, prin cafenele, prin restaurante și chiar prin biserici cu prețuri înzecite. Cu cât a fost oferta mai mică și cererea mai mare, prețul mărfurilor se urca mai mult, de multe ori până la extrem.

Astfel de comerț se face în tot locul unde are teren, dar mai mult în orașele mari unde sunt mai mulți consumatori. Un loc de târguri clandestine (ascunse) era și cafeneaua „Bristol” din Cluj. Aci se adunau toți cei ce pitulaseră sau cumpăraseră pe sub mână mărfuri maximate, cari nu se găsesc în prăvălii. În zile de târg cafeneaua era tixită de vânzători și cumpărători clandestini. Serviciul de siguranță al armatei române din loc a observat cum se dejoacă ordonanțele și legile în acest loc și în una din zile când cafeneaua era mai tixită de comercianți pe sub mână, când târgul se făcea mai bine, armata a înconjurat localul, a pus posturi la toate intrările cafelei și au început a i legitimă pe toți. O panică îngrozitoare i-a cuprins, dar nu mai era chip de scăpare.

Rezultatul a fost destul de favorabil, unora li s'a dat drumul după ce au fost legitimați, la mulți însă au făcut perchițiție la locuință unde au aflat multe mărfuri și alimente ascunse cari se înțelege au fost confiscate.

Razia a venit din partea diviziei române și desigur nu se va opri la cafeneaua „Bristol” ci vor pune mâna pe toți jefuitorii publicului din restul orașului și vor începe asemenea acțiuni și în alte orașe. În cafeneaua „Bristol” se vindea un chilo de petrol cu 16 coroane pe când este maximat de lege la 92 fileri. Chibrite nu se află nicăiri de vânzare numai în cafeneaua „Bristol” cu 40, 50 de fileri cutia puteai cumpăra câte vrei. Pentru o litră de spirt au luat dela o femeie săracă 80 coroane. Acum comercianții gheșeftari, cari n'au fost înhățati discută în șoaptă cele petrecute cu fața palidă până vor fi și ei strânși cu ușa.

Ce lipsește Bucureștenilor?

Cu cea mai mare bucurie luăm la cunoștință că în București populația a trecut peste toate năcazurile. Au scăpat de foame, de frig, de scumpețe, de mizerie, de boale, de politicieni, de șarlatani și de toate relele ce au bântuț în orașul lui Bucur. Acest oraș greu încercat în fine a devenit un paradis unde nu mai există om flămând, nici mort de frig, nici ucis de boli. Aceasta o deducem de acolo, că d-l ministru I. G. Duca a găsit că Bucureștenilor nu le mai lipsește absolut nimic numai o statuie a unui fost ziarist liberal, d-l Ion Procopiu și a propus la Clubul național liberal ca statuia în chestie să fie de urgență ridicată marelui scriitor, care a preamărit liberalismul român chiar și în 1907. Și fiindcă bucureștenilor nu le lipsește nimic afară de acest monument sperăm că acesta în curând va împodobi fericitul oraș. Cu așa politicieni țara nu va merge de răpă niciodată. Fericii Bucureșteni, sunteți de invidiat.

Tifosul în București se întinde. Epidemiile de tinos exantematic și de variolă (vărsat negru) mai ales în cauza lipsei de săpun, a hranei neîndestulătoare, a lipsei de material de încălzit și din cauza aglomerării de oameni. S'au luat dispoziții pentru închiderea cinematografelelor pentru a împiedeca îngrămădirea oamenilor și pentru a se economisi materialul de încălzit și luminat. Durere aceste măsuri sunt prea slabe pentru a împiedeca odioasa boală. Măsuri mai radicale trebuiesc luate. Să se prevadă populația cu alimentele trebuitoare și medicii să studieze cum se poate apăra în contra bolilor, să ție conferințe ca să explice oamenilor în ce mod s'ar putea apăra de boala distrugătoare.

Adunarea partidului social-democrat din Sibiu.

Duminecă 16 Februarie s'a ținut adunarea generală a partidului socialdemocrat din Sibiu. S'a făcut darea de seamă morală și materială. Partidul a edat în ultimul timp o gazetă săptămânală „Igazság” și sunt în perspectivă a scoate o gazetă socialistă în limba germană numită „Wahrheit”. S'a discutat chestia secțiunilor, cei mai mulți au văzut un separatism în înființarea secțiilor de partid după limbi. Se înțelege ei au putut hotărî numai pentru Sibiu.

S'a ales un nou comitet al cărui președinte a fost ales tov. Augustin Krauss. Adunarea a fost foarte populată și membrii foarte însuflețiți.

ȘTIRI.

— **Muncitorii unul pentru altul.** În urma exploziei dela Petroșeni care a avut numeroase victime, au rămas mulți orfani și văduve fără sprijin. Capitaliștilor puțin le pasă de văduve și orfani, ei nici ajutorul impus de lege (bani plătiți tot de bieții muncitori în lade) nu voesc să li-l dea. Așa că muncitorii se ajută unul pe altul din sărăcia lor. Ac-astă solidaritate există la muncitori numai de când au început a se organiza, înainte când popa cu sfințeniile sale era stăpân pe sufletele lor muncitorii se îmbătau și se ucideau între ei. Astăzi însă ideile socialiste a distrus ura și a creat solidaritatea între ei și e pe cale a creă iubirea ideală, în rândurile lor, care va contribui mult la transformarea societății capitaliste în societate socialistă. Mai jos publicăm numele acelor tovarășii harnici cari au adunat bani dela colegii lor de lucru pentru ajutorul familiilor celor căzuți victimă muncii: Aron Chiș 1337 cor. 58 fil., Ioan Stârcu 2675 cor. 16 fil., Ioan Moldovan 445 cor. 86 fil., Iosif Magiari 445 cor. 86 fil., Petru Burlicu 1783 cor. 44 fil., Petru Iancu 2675 cor. 16 fil., Iosif Sabadoș 891 cor. 72 fil., Ioan Avrănescu 445 cor. 85 fil., Ioan Stoica 891 cor. 72 fil., Domocoș Nagy 1337 cor. 35 fil., Nicodin Podelean 891 cor. 70 fil., Gaspar Danc 891 cor. 70 fil., Ioan Manea 891 cor. 70 fil. — Total 15.605 cor.

— **Congresul partidului socialdemocrat din Ungaria.** Dumineca trecută s'a ținut la Budapesta un congres socialist sub președinția tovarășului Alexandru Garbai. Congresul s'a ocupat mai mult cu acțiunea contrarevoluționară pusă la cale de bancheri, clericali și magnați, cari au fost demascați și tratați după merit. Tovarășul Weltner într'o vorbire de două ore s'a ocupat cu situația politică din Ungaria.

— **Victimile gerului în București.** Din cauza gerului au mai murit muncitorul Marin Iordache, mort la dl Pascal Dumitrescu de pe str. Patriei, și un necunoscut găsit țeapăn pe un maidan din fundătura Ciurel și care pare în vârstă de 18—20 ani. Din știrea asta reese că au mai murit de frig mai mulți și pe aceștia numai ulterior îi aduce la cunoștința publică. Tristă situație.

— **Socialiștii câștigă teren în Ungaria.** Orașele cele mari ale Ungariei sunt guvernate de socialiști, ceace va urmă ca în scurt timp să pue mâna pe întreaga administrație și apoi pe întregul guvern. O știre spune că și n orașul renumitului episcop Prohászka în Székesfehérvár a fost numit de comisar al guvernului tov. M. Weiss în locul lui Ludvig Tolnay.

— **Dieta Bucovinei.** Dieta Bucovinei a fost convocată pentru a studă reforma agrară și electorală. La noi când se va convoca marele Consiliu Național? Și noi avem probleme tot atât de arzătoare ca și Bucovina. Este de dorit să nu mai întârzie.

— **Capitaliștii se organizează.** Mai mulți capitaliști din Iași și din alte centre ale Moldovei, în acord cu diverși capitaliști din Basarabia, vor pune bazele unei mari societăți de navigațiune pe Prut, care să deservească producțiunea din Moldova și Basarabia. Societatea care se va numi „Prutul” își va avea sediul la Iași — cu filiale în diverse centre.

— **Cenzură în Arad.** Ziarele maghiare din Arad au fost supuse cenzurei franceze. Motivul este colportarea de știri false și atățarea ungrilor contra Românilor. Autoritățile militare franceze au luat comanda gărei Arad.

— **Patriotismul sașilor.** În delirul înflăcăării de războiu sașii din Sibiu au plănuit facerea unei statui a lui Falkenhayn în Sibiu. Acum fiindcă au aderat la România statuia patriotică se înțelege nu și mai are rostul. Confratele nostru „Igazság” a publicat un articol în care cere ca bani — donați benevol pentru statuia patriotică să fie folosiți pentru scopuri culturale, ceace subscriem și noi și susținem că sunt scopuri mult mai nobile și mai umane ca o statue a unui general, care a comandat atâtea vărsări de sânge. Un Cămin muncitoresc, o bibliotecă populară ar fi mult mai admisibile. Suntem curioși ce vor hotărî foștii războinici, întrucât au devenit aderenți ai pacifismului?

— **Strada Liebknecht.** În multe orașe din Germania s'au denumit străzi cu numele de Karl Liebknecht și Roza Luxemburg. În zilele trecute în Elberfeld s'a hotărît denumirea străzilor cu aceste nume. De ex. calea Impăratul Wilhelm au numit-o calea Liebknecht și calea Impăratul Friedrich calea Roza Luxemburg.

— **Confiscarea averii lui Czernin.** Ziarul „Neues Wiener Journal” anunța din Praga că guvernul ceho-slovac a hotărît confiscarea domeniilor contelui Czernin din Bohemia și declararea lor de proprietate de stat.

— **Cheltuelile de războiu ale Austro-Ungariei.** În consiliul de miniștri din Praga s'a discutat iar cheltuelile de războiu ale fostei Austro-Ungaria, în urma cererilor Aliatilor de a contribui și guvernul ceho-slovac la aceste cheltueli de războiu.

— **Propagandă bolșevistă.** Tribunalul din Arad a predat curte marțiale din Budapesta pe sergent-majorul Söcs Nandor care este acuzat pentru propaganda bolșevistă și la care s'a-găsit o însemnată sumă de bani care provine din Rusia.

— **Lupte de stradă la Viena.** În Viena au fost încăereri între aderenții partidului socialdemocrat și a partidului creștin social din cauza reclamei și concurenței pentru reușirea la alegeri. Poliția și militarii intervenind au desbinat partidele și au făcut mai multe arestări.

— **Aprovizionarea Germaniei.** La Hamburg a sosit un nou transport de vase englezești și americane, cu articole de prima necesitate, pentru Germania. Cu acest transport a sosit și o comisiune anglo-americană, care va supraveghea împărțirea imediată a acestor articole de trai.

— **Egalitate în armata engleză.** Guvernul englez a oprit demobilizarea și voește a întări corpul voluntarilor ca să li se dea aceeași soldă ca și ofiterilor.

— **Conflictul turco-bulgar în chestiunea ocupării Turciei** de către armatele otomane persistă încă. Guvernul otoman a refuzat categoric să evacueze teritoriile ocupate din Turcia, care fuseseră cedate Bulgariei în urma stăruinții puterilor centrale, la intrarea ei în acțiune.

— **Regele Nikita a făcut demersurile necesare** ca un reprezentant al Muntenegrului să fie admis la congresul păcii. Aceasta pentru a protesta contra intențiilor Serbiei de a anexa Muntenegrul, care dorește să fie și în viitor independent.

— **Se aduce la cunoștință tuturor interesaților** că examenile de maturitate la liceul românesc din Brașov se vor ține din 18 până 23 Februarie st. v. 1919 și anume din 18 până 19 Februarie examenul scripturistic, în 23 Februarie examenul verbal. Studenții cari au de gând să se supună la acest examen să se anunțe înainte de termenul indicat la direcțiunea liceului. (Biroul Pressei.)

— **Notă.** Ministerul de Instrucție aduce la cunoștința studenților că deschiderea Căminului studentesc și a universității din București s'a amânat pe ziua de 1/13 Martie, din cauza tifosului exantematic care grăsează în București și a lipsei de alimente și de lemne. Până la 1 Martie se vor putea lua măsurile pentru înălțurarea tuturor neajunsurilor.

— **Câte pagube are Bucovina pe urma războiului?** Totalul pagubelor suferite de Bucovina de pe urma războiului, au fost evaluate de secretariatul finanțelor din Cernăuți, la suma de un miliard și jumătate de coroane.

Dela resortul finanțelor.

Aviz în chestiunea importului și exportului de lei și valute străine din și în teritorial vechiului regat.

Se aduce la cunoștință, că Ministerul Finanțelor din București a dispus ca trecerea biletelor de lei, emisiunea Băncii Naționale de pe teritorial vechiului regat în teritoriile de dincoace de Carpați și trecerea biletelor de lei, emisiunea Băncii generale și a valutei streine (coroane, ruble etc.) din teritoriile de dincoace de Carpați pe teritorial vechiului regat să se poată face numai cu permis special din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor. Prin urmare toți, cei ce vor să treacă sume de lei emisiunea Băncii naționale pe teritoriile noastre, sau sume de lei, emisiunea Băncii generale, precum și valute streine pe teritorial vechiului regat au să se adreseze pentru permisiuni la resortul nostru, care în cazuri justificate le va și acordă. În cererile pentru acordarea de permisiuni au să se indice exact sumele, ce se intenționează a se trece, arătându-se în fiecare caz și scopurile, pentru cari au a se folosi.

În chestiunea stampilării biletelor de lei, emise de Banca Generală Română.

În legatură cu ordonanța noastră de sub Nr. 658, publicată în Gazeta oficială din 26 Ianuarie (8 Februarie) a. c., cu care am dispus, ca bancnotele de lei emise de Banca Generală Română să poată fi stampilate până la 1/14 Februarie a. c. și prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, anunțăm, că termenul pentru stampilarea biletelor numite, este prelungit până la încheierea subscripțiunii la împrumutul Unirei, emis de Regatul Român. Termenul pentru încheierea subscripțiunii la împrumutul Unirei se va publica pe cale ziaristică prin Ministerul Finanțelor din București.

În chestiunea subserierilor la împrumutul Unirei emis în teritorial vechiului regat.

Prin aceasta se aduce la cunoștință, cumcă în urma autorizației primite din partea Ministerului Finanțelor din București, subscrieri pentru împrumutul Unirei se vor putea face și la Consiliul Dirigent Român, Sibiu, Resortul Finanțelor. La acest resort se pot vedea și condițiunile acestui împrumut. Plătirile pentru sumele subscribe se admit numai în lei. Termenul pentru începerea subscrierilor se fixează pe ziua de 11/24 Februarie a. c.

Sibiu, la 4/17 Februarie 1919.

Șeful Resortului Finanțelor:

Dr. Aurel Vlad m. p.

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.

Tiparul tipografiei W. KRAFFT, Sibiu. Str. Orezului 10.

AVIZ.

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe Promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“

ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români. Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concertează cea dintâi muzică de țigani

o o o din Sibiu. o o o

Pentru binevoitorul concurs al onoratului publice roagă:

Anton Josef Fark.